

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2004 - Nr. 21.

VRAGEN van de PvdA van mevrouw J. Kinds en de heer A. de Rooij betreffende aanpak risico gedrag op de Groninger scholen.
(Binnengekomen: 10 maart 2004.)

Dinsdag 17 februari jongsleden hield de PvdA een politiek café over de (on) veilige school. Tijdens deze druk bezochte avond door mensen uit het onderwijsveld maar ook vanuit hulpverleningsinstanties en de politie, werd niet alleen gepraat over het al dan niet toenemen van geweld op scholen maar vooral ook over de aanpak van risicoleerlingen. Immers onveiligheid en geweld komen vaak voort uit risicogedrag en gedragsproblemen die vaak al langer een feit zijn. Aanpak in een vroeg stadium. Immers preventie werkt beter dan alleen maar inzetten op repressie! Geconcludeerd kan worden dat er al veel gebeurd aan zorg op de scholen maar dat er knelpunten in de aanpak zijn. Een aantal van deze zaken willen wij graag onder de aandacht van het College brengen en vragen wat er vanuit het College aan beleid te verwachten is. De PvdA hecht grote waarde aan de aanpak van deze problematiek. Inzet van het project “De gezonde en veilige school” is dat er een gezond en veilig schoolklimaat wordt gerealiseerd. Via protocollen, mediation, en met samenwerking tussen o.a. de school en buurtagenten en de inzet van het JJT wordt dat vorm gegeven.

De PvdA wil op korte termijn met de raadscommissie en het college van gedachten wisselen over de voortgang en de successen van “De gezonde en veilige school” zodat de successen van het project op korte termijn verspreid kunnen worden.

Gedragsproblemen en opvoedingsproblematiek worden vanaf het Consultatiebureau, de peuterspeelzalen en het basisonderwijs reeds gesignaleerd. Indicatiestelling en institutionele afstemming vragen soms teveel tijd. De wachtlijsten bij Jeugdzorg blijken ook groot te zijn. Gevolg daarvan is dat het kind, het gezin maar ook de school niet optimaal ondersteund worden en de problemen vaak alleen maar toenemen. Een standaard overdrachtformulier met relevante leerling gegevens wordt nog niet meegegeven wanneer een kind van de ene onderwijssoort of school naar de andere gaat. In het kader van een sluitende ketenbenadering zou dat in onze ogen goed zijn.

Vraag 1:

- Is het College van mening dat er op het gebied van jeugdhulpverlening verbetering mogelijk is wanneer er een betere afstemming tussen instellingen komt?
- Is het College van mening dat case management een oplossing voor de gesignaleerde problemen kan bieden? Zo ja, zijn er al in het kader van de

jeugdhulpverlening afspraken tussen instellingen gemaakt over case-management?

- Is het College bereid om in het kader van een sluitende ketenbenadering het initiatief te nemen in een discussie over een verplicht leerling registratiesysteem dat meegegeven wordt wanneer het kind de voorschoolse voorziening/school verlaat naar een andere school zodat de ontwikkeling van het kind optimaal gevolgd kan worden?

Volgens de politie worden gegevens tussen hulpverleners, onderwijs en politie nog onvoldoende uitgewisseld uit overwegingen van privacy. Ten onrechte stelt de politie, want in het belang van de cliënt is de privacy rekbaar. Een stedelijk overleg (en regie/aansturing) tussen betrokken organisaties ontbreekt.

Vraag 2:

- Acht het college het wenselijk dat de onduidelijkheid die bij leerkrachten hulpverleners en IB'ers over dit onderwerp bestaat weggenomen wordt? Zo ja, is het College bereid hierin de regierol op zich te nemen?

Het Poortje heeft -ook uit de stad- pupillen die niet justitieel veroordeeld zijn. Na verloop van tijd moeten ze weer terug naar school. De ervaring van het Poortje is dat Groningse scholen deze jongeren niet graag aannemen.

Vraag 3:

- Is dit probleem bij het College bekend? Zo ja, is dit probleem onderdeel van de gesprekken die plaatsvinden in het Breed Besturen overleg?

Vraag 4:

Scholen laten leerlingen wel uitvallen zonder dat ze (binnen 3 maanden?) worden opgenomen door andere opvang/scholen.

Vraag:

- Zijn hierover cijfers bekend bij het RMC en de leerplichtambtenaren?
- Welke afspraken zijn er binnen de Groningse schoolbesturen gemaakt?

Vanuit de ROC's (Alfa en Noorderpoortcollege) wordt gemeld dat zij prima (risico) leerlingen kunnen opvangen mits de uitschrijvende scholen de bijbehorende leerlingfinanciering (rugzakje) mee overhevelt. Dat geldt trouwens ook voor leerlingen die van de ene VO-school gaan naar de andere VO-school. De PvdA fractie heeft hier in het verleden meermaals aandacht voor gevraagd. Dat is nog steeds niet goed geregeld. Wij betreuren dit, het is immers van het grootste belang dat leerlingen zo snel mogelijk weer normaal naar school gaan.

Vraag 5:

- Zijn deze problemen besproken tussen de schoolbesturen? Zo ja, waarom is dit probleem binnen de schoolbesturen nog niet geregeld? Zo nee, neemt het College hier binnenkort het voortouw in?

Bij de bespreking van Groningen @ Work zijn de cijfers van jongeren zonder startkwalificatie bij het Jongerenloket aan de orde geweest. Van de 479 jongeren hebben er slechts 80 een startkwalificatie. De PvdA fractie wil nogmaals benadrukken dat zij het van het grootste belang vindt dat deze jongeren alsnog die startkwalificatie halen. Een goed overleg en goede afspraken met de ROC's zijn hierbij van het grootste belang.

Vraag 6:

- Welke afspraken zijn er met de ROC's en voorgezet onderwijs scholen gemaakt voor cliënten bij het Jongerenloket zodat zij alsnog een startkwalificatie kunnen halen?

Het Rotterdamse voorbeeld van één of meerdere Tuchtcholen (kosten 1,8 miljoen) is vooralsnog voor de PvdA fractie geen optie. Wel kan het helpen om leerlingen even "buiten de klas" te zetten. Bijvoorbeeld via het Time Out project. De Minister van Onderwijs heeft onlangs aangegeven dat zij dit soort tijdelijke opvang wil stimuleren.

Vraag 7:

- Is er de afgelopen jaren een toename van het aantal leerlingen die tijdelijk even van school verwijderd moeten worden?
- Heeft de Minister van Onderwijs al middelen voor Groningen toegezegd? Zo ja, om hoeveel geld gaat het?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 30 maart 2004.

Algemeen.

Voorafgaand aan de beantwoording van de vragen van de PvdA-fractie, is het van belang erop te wijzen dat maatregelen gericht op de aanpak van risicogedrag op Groninger scholen niet beperkt zijn tot de inzet vanuit het project 'Gezonde en Veilige School'. Zo worden VSV-middelen (ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten) gebruikt voor uitbreiding van het aantal leerplichtambtenaren, het opzetten van zorgstructuren in het voortgezet onderwijs, uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk en de Time-Out voorziening. Rond het tegengaan van voortijdig schoolverlaten is er bovendien een intensieve samenwerking tot stand gebracht met het Jongerenloket bij de dienst SOZAWE.

Het project 'Gezonde en Veilige School' is dus niet meer (en niet minder) dan een van de schakels in de keten van voorzieningen en arrangementen gericht op het terugdringen van risicogedrag op Groninger scholen.

- 1a. Een betere afstemming tussen instelling is zeer zeker nog mogelijk en evenzeer gewenst. In afwachting van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg heeft de afstemming van het hulpaanbod van het Bureau Jeugdzorg met de lokale voorzieningen de volle aandacht van zowel gemeente als provincie. Daarnaast heeft de gemeente Groningen gezorgd voor de introductie van een aantal

structuren die kunnen bijdragen aan de afstemming tussen instellingen en organisaties. In dit verband wijzen we op de zorgteams in het voortgezet onderwijs en de 12+-netwerken, waarvan er inmiddels twee naar wens functioneren. De schakel tussen hulpverlening en de 12+-netwerken wordt gevormd door het Centraal Meldpunt Risicjongeren (CMR) dat bij team leerlingzaken van de gemeente Groningen is ondergebracht. Het is de bedoeling het aantal netwerken de komende jaren uit te breiden. Tenslotte wijzen we op een samenwerkingsproject van provincie, Jeugdzorg, politie en gemeente, gericht op een snelle aanpak van zorgleerlingen.

- 1b. Bij de signalering en aanpak van problemen van en met jongeren valt op dat in de meeste gevallen reeds meerdere partijen bij de betreffende jongeren betrokken zijn. Een willekeurige greep: politie, schoolmaatschappelijk werk, (jeugd)reclassering, Raad voor de kindbescherming. Ook rond het gezinssysteem van de jongere zijn niet zelden al meerdere organisaties betrokken, zo blijkt. Case management kan in dergelijke gevallen bijdragen aan betere afstemming van de hulpverlening. De praktijk in de 12+-netwerken is dat in voorkomende gevallen wordt afgesproken welke partij verder als case manager optreedt.
- 1c. Het college acht het van groot belang dat in het onderwijs de doorgaande lijn goed wordt bewaakt. In dit verband hebben we positieve verwachtingen van de introductie van het onderwijsnummer, waardoor naar verwachting informatieoverdracht vergemakkelijkt wordt. Wat betreft de voorschoolse educatie is er met name in risicowijken via de O&O-projecten aandacht voor de doorgaande lijn middels het ‘overdrachtsformulier Kinderopvang/Peuterspeelzaal naar school’ dat rond Vensterscholen is ontwikkeld. In verband met de uitvoerbaarheid en de kosten wijzen we een verplicht leerling registratiesysteem vanaf de voorschoolse periode vooralsnog van de hand. Ook wat betreft de overgang van VMBO naar MBO worden al projecten uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is het Preventieproject waar risicoleerlingen die de overstap van VMBO naar MBO maken nauwlettend worden gevolgd en begeleid. Daarnaast is een extra medewerker vanuit het RMC bij de ROC's gestationeerd om verzuim en uitval te voorkomen.
2. De privacywetgeving laat voldoende ruimte aan zowel individuele hulpverleners (c.q. leerkrachten, agenten) als aan organisaties om informatie over personen te delen. Tegelijk constateren we dat sommige betrokkenen de mogelijkheden die de wet biedt tot het uitwisselen van informatie als uitgangspunt kiezen, terwijl anderen meer geneigd zijn aansluiting te zoeken bij datgene wat de wet niet toestaat. Zoals wel vaker het geval is, bestaat ook inzake privacy de wereld uit rekkelijken en preciezen. Afgezien van de ruimte die de wet biedt en afgezien van de vereisten vanuit beroepscode moge duidelijk zijn dat het delen van informatie over individuele personen bovenal een kwestie is van vertrouwen en vertrouwelijkheid. De gemeente Groningen tracht dit noodzakelijke vertrouwen een basis te geven

door de uitwisseling van informatie en de regels daaromtrent vast te leggen in specifieke privacyreglementen.

In de uitwisseling van informatie tussen organisaties speelt de gemeente Groningen een faciliterende rol middels het Centraal Meldpunt Risicjongeren dat recentelijk bij team leerlingzaken is ondergebracht.

3. De exacte omvang van dit probleem is bij ons niet bekend. Voorzover bekend is het evenmin onderwerp van gesprek in het Breed Besturen overleg. Het Alfa college biedt leerlingen uit het Poortje de mogelijkheid les te volgen in het zogeheten doorstart programma. Wij willen er voorts op wijzen dat voor een deel van de jongeren afkomstig uit het Poortje geldt dat zij niet zozeer terug zouden moeten naar het reguliere onderwijs, maar veeleer zijn aangewezen op intramurale voorzieningen, danwel reïntegratietrajecten die niet via het reguliere onderwijs lopen. Mochten zich er toch problemen voordoen dan is inschakelen van de leerplichtambtenaar een goede mogelijkheid.
4. Wij wijzen erop dat het ingevolge artikel 10 van de Leerplichtwet zo is dat scholen leerlingen niet mogen uitschrijven alvorens er sprake is van een nieuwe inschrijving elders. Volgens de gegevens van RMC/leerplicht betreft het jaarlijks ongeveer 70 gevallen die geregistreerd zijn als absoluut verzuim. Hiervan gaat iets meer dan de helft weer terug naar school. Als afspraak geldt dat de wet wordt nageleefd.
5. In het voortgezet onderwijs worden de scholen door het ministerie bekostigd op grond van het aantal leerlingen op 1 oktober in het voorafgaande schooljaar. Dat houdt in dat leerlingen die gedurende het schooljaar van school verwisselen in dat schooljaar niet bij de ontvangende school worden bekostigd. Wanneer de in- en uitstroom gedurende het schooljaar in evenwicht is, heeft het (t-1)-systeem geen financiële gevolgen. Is de instroom hoger dan de uitstroom dan zal deze school meer uitgaven gedurende dat schooljaar hebben dan inkomsten. Dat is zeker het geval wanneer door een grote tussentijdse instroom nieuwe groepen moeten worden gevormd. Binnen het Openbaar Voortgezet Onderwijs is de afspraak gemaakt dat er onderling een verrekening plaatsvindt wanneer leerlingen gedurende het schooljaar van school veranderen. Afhankelijk van het moment van overplaatsing wordt een bedrag meegegeven die overeenkomt met de hoogte van de financiering van het Rijk. Deze onderlinge afspraak doet meer recht aan de feitelijke uitgaven die scholen maken voor het onderwijs aan de ingeschreven leerlingen. Het Ministerie heeft trouwens het voornemen om t.z.t. af te stappen van (t-1)-financiering. Er zijn plannen om de financiering te baseren op het aantal leerlingen in het betreffende schooljaar. De noodzaak om leerlingen die van school veranderen een rugzak mee te geven, wordt dan minder. In het Breed Besturen overleg is het gehanteerde systeem in het openbaar onderwijs aan de orde geweest maar heeft op dat moment niet geleid tot nadere afspraken. Wij zullen dit onderwerp opnieuw op de agenda van het

Breed Besturen overleg plaatsen. De ervaringen binnen het openbaar onderwijs kunnen ons hierbij van dienst zijn.

6. In het kader van Work First zijn er afspraken met onder andere ROC's over het aanbieden van reïntegratietrajecten voor jongeren zonder startkwalificatie. Voor een goed begrip schetsen we in het kort de te volgen procedure:
  - 1) Van jongeren die zich melden voor een uitkering of werk gaat het CWI na of zij een startkwalificatie hebben.
  - 2) De jongeren zonder startkwalificatie worden door het RMC getoetst op schoolbaarheid en leerbaarheid. Bij een positieve uitkomst worden jongeren toegeleid naar een ROC of een andere onderwijsvoorziening.
  - 3) Indien er onvoldoende sprake is van schoolbaarheid/leerbaarheid worden jongeren via het Jongerenloket toegeleid naar een werktraject of een leerwerktraject. Dergelijke trajecten worden ook door ROC's aangeboden.

Bij dit alles getuigt het van werkelijkheidszin om te onderkennen dat voor een deel van de populatie jongeren geldt dat het behalen van een startkwalificatie op het niveau MBO-2 als niet realistisch moet worden beschouwd. Dat voor sommige leerlingen een kwalificatie op niveau 2 te hoog gegrepen is, wordt ook door de rijksoverheid erkend.

7. In Groningen bestaat er al een aantal jaren een Time Out voorziening. De Time Out heeft per schooljaar een basiscapaciteit van 2 groepen leerlingen. In de afgelopen jaren startte er in januari/februari een derde groep. Binnen deze capaciteit worden 70 tot 90 leerlingen jaarlijks opgevangen. Er is niet direct een toename te constateren. Het aantal schommelt jaarlijks afhankelijk van de snelheid waarmee leerlingen weer uitstromen. Dit lopende schooljaar zijn er reeds 70 leerlingen naar de Time Out verwezen, waarbij de derde groep momenteel vol zit. Er staan ultimo maart 5 leerlingen op de wachtlijst. Het lijkt er enigszins op dat de druk op de Time Out wel groter wordt. De Minister van OCW heeft recent onderkend dat er voor de groep leerlingen die vanwege verschillende redenen het reguliere schooltraject niet kunnen volgen een probleem bestaat. Vanuit een landelijk overleg van Time Out-achtige voorzieningen is gepleit voor meer aandacht voor deze problematiek. De Minister heeft aangegeven in mei/juni met een reactie op dit onderwerp te komen. Door het ministerie van OCW zijn nog geen additionele middelen toegezegd.